

บรรณาธิการแถลง

บรรณาธิการแถลง

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับประจำเดือนกันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2559 เป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักรไทยสองเหตุการณ์ เหตุการณ์แรก คือ การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม เวลา 15.52 น. ซึ่งตลอดพระชนมชีพของพระองค์ท่าน และตลอดกว่า 70 ปี ที่ทรงครองราชย์ ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย และได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเอกราชการนำความร่มเย็นเป็นสุขมาสู่พสกนิกรอย่างมากมายมหาศาล สมตามพระปฐมบรมราชโองการที่ทรงประกาศว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ในนามของคณะบรรณาธิการวารสาร ขอโน้มเกล้าฯ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ขอพระองค์เสด็จสู่สวรรคาลัย และประสบแต่ความสุขในสัมปรายภพเทอญ

อีกเหตุการณ์สำคัญ คือ การสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์เป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ทรงพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยการดำเนินการของรัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน โดยให้มีผล

ตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ของทรงพระเจริญ

วารสารฉบับนี้ มีเนื้อหาฉบับนี้เป็นประวัติการณ์ กล่าวคือ มีนิพนธ์ต้นฉบับ บทความพิเศษ และบทปริทัศน์ รวมแล้วถึง 8 เรื่อง เรื่องที่เน้นในฉบับนี้เป็นเรื่องของพืชกระท่อม เริ่มตั้งแต่ บทปริทัศน์เรื่อง **กระท่อม: สมุนไพรหรือยาเสพติด** ซึ่งดวงแก้ว ปัญญา และคณะ ได้ทบทวนเรื่องพืชกระท่อมได้อย่างครอบคลุม และนำเสนอได้ที่น่าสนใจ นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องกระท่อม ได้แก่ **การศึกษาการใช้ประโยชน์จากกระท่อมในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านภาคใต้** เป็นการศึกษาเบื้องต้นที่ให้ภาพการใช้ประโยชน์ของกระท่อมโดยหมอพื้นบ้านได้ส่วนหนึ่งสมควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ภาพที่กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป บทความพิเศษเรื่องกระท่อม คือ **ปฏิรูปกฎหมายพืชกระท่อม เพื่อสุขภาวะของประชาชนและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย** เป็นบททบทวน วิเคราะห์ และข้อเสนอเพื่อปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชกระท่อมให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการควบคุม และพัฒนาพืชกระท่อมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นับเป็นมุมมองจากด้านของนักกฎหมายที่น่าสนใจ วารสารสโมสรในฉบับนี้ ก็เป็นเรื่องของพืชกระท่อม ในวารสารต่าง ๆ รวม 4 เรื่อง ล้วนน่าสนใจทั้งสิ้น

นิพนธ์ต้นฉบับอีก 5 เรื่อง ได้แก่ (1) **การศึกษาการใช้ประโยชน์จากกระท่อมในการรักษาโรคของหมอพื้นบ้านภาคใต้** (2) **ฤทธิ์ต้านเชื้อราของสารสกัด**

เอทานอลจากเหง้าพืชวงศ์ขิง พบว่าเหง้าขมิ้นขาวป่า และโพลีดาแสดงฤทธิ์ในการต้านเชื้อราและสามารถฆ่าเชื้อราได้ สมควรมีการพัฒนาต่อยอด โดยการศึกษารายละเอียด และพัฒนาเป็นตำรับยาตามนโยบาย ประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลต่อไป (3) **ความพร้อมของการให้บริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดลพบุรี** ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของการให้บริการ น่าจะเป็นประโยชน์ทั้งแก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารที่จะพัฒนางานด้านนี้ต่อไป (4) เป็นบทความภาษาอังกฤษ เรื่อง **Alternative to the Thai Herbal Pharmacopoeia Method for Quality Control of Andrographis Capsules** ซึ่งพบว่า การเตรียมตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพสมุนไพรฟ้าทะลายโจรโดยใช้คลื่นความถี่สูง เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และสะดวกกว่าวิธีฟลักซ์ จึงสามารถนำไปใช้เป็นวิธีทางเลือกต่อไป นับว่าน่าสนใจยิ่ง (5) **การพัฒนาแผ่นประคบร้อนสมุนไพรไทยโดยใช้เตาไมโครเวฟ** เป็นความพยายามในการพัฒนาจากลูกประคบเป็นแผ่นประคบร้อนสมุนไพรให้สะดวกและเหมาะสมแก่การใช้งานยิ่งขึ้น

บทปริทัศน์อีกเรื่องหนึ่ง คือ **สมุนไพรที่มีฤทธิ์คลายกังวล: ผลการวิจัยในสัตว์ทดลองและโอกาสที่จะนำมาใช้ในคน** เป็นการทบทวนอย่างเป็นระบบในสมุนไพร 4 ชนิด ซึ่งในที่สุดพบปัญหาที่เป็นปัญหาใหญ่ของการศึกษาสมุนไพรโดยมาก นั่นคือ งานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถระบุปริมาณสารสำคัญของสมุนไพรในแต่ละการศึกษา ทำให้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบประสิทธิผลได้ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องการพัฒนาสารสกัดมาตรฐาน และกำหนดสารออกฤทธิ์ให้คงที่ได้ นับเป็นปัญหาของการศึกษาสมุนไพรโดยมาก ทำให้การพัฒนาสมุนไพรมีข้อจำกัดมาโดยตลอด ถ้ายังไม่มีการพิจารณาแก้ปัญหาอย่างจริงจัง และแก้อย่างถูกต้อง ก็ยากที่จะพัฒนาสมุนไพรให้ทัดเทียมยาแผนปัจจุบันได้

โดยที่นพนธ์ต้นฉบับ บทความพิเศษ และบทปริทัศน์มีจำนวนมาก ภาคภิกษุในฉบับนี้ จึงมีเพียง 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องโกลฐกระดุก จากตำราอังกิยาสมุนไพรไทย พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน และข่าวมรณาลัย เรื่องของพ่อพรมมา แสงชมพู หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2558

พบกัณใหม่ฉบับหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์